

ručí právní zástupce, který opomenul vznésti opravný prostředek proti nepříznivému soudnímu rozhodnutí, jen, lze-li předpokládati, že by opravný prostředek byl měl výsledek. Nelze žádati přesný důkaz o tom, že by opomenutý opravný prostředek byl měl výsledek, neboť důkaz takový jest nesplnitelný. Použije-li se této zásady na souzený případ, nelze žalovaného činiti zodpovědným za to, že nepodal opravný prostředek proti uvedenému rozhodnutí sedrie v Báňské Bystřici. Vytýkaný výrok sedrie zněl »že jmenované firmy (žalobkyně) budou povinny, nesloží-li zálohu, nésti dosavadní útraty úpadkového řízení«. Z usnesení sedrie v Báňské Bystřici ze dne 16. června 1926 potvrzeného usnesením soudní tabule v Bratislavě ze dne 25. srpna 1926 vyplývá, že se sedrie k odůvodnění svého výroku, jímž uložila žalobkyním zaplacení útrat veřejného notáře 632 Kč 60 h a opatrovníka úpadkové podstaty 2.237 Kč 10 h odvolala na pravoplatné usnesení, o němž jde ve sporu. Odvolací soud vyslovil v důvodech napadeného rozsudku, že podle ustálené soudní praxe na Slovensku nese, nastal-li případ § 87 slov. konk. ř., úpadkové útraty pokud jde o hotová vydání opatrovníka úpadkové podstaty věřitel, jenž žádal o vyhlášení úpadku a nesložil zálohu na útraty úpadku. Dovolatelky namítají v dovolání, že jim praxe taková není známa a že by byla ostatně protizákonná. Leč o tom, že je taková praxe na Slovensku, svědčí rozhodnutí bývalé kurie (nejvyššího soudu) v Budapešti čís. 218/1896, 120/1896 a 195/1900 a rozhodnutí soudní tabule v Kluži čís. 946/1896, otisknuté při § 87 slov. vyr. řádu. Zda tato praxe jest úplně ve shodě se zákonem čili nic, netřeba zkoumati, neboť pro posouzení věci stačí, že se nedalo vzhledem k této praxi předpokládati, že by opravný prostředek proti usnesení sedrie v Báňské Bystřici ze dne 20. července 1925 byl měl výsledek. Je-li tomu tak, nelze ani mluvit o tom, že bylo na straně žalovaného opomenutí, které by měl zodpovídati. Žalobkyním nelze se proto ani dovolávat rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6378 a 2443 sb. n. s., neboť v nich šlo o jiné skutkové předpoklady. Nižší soudy vyslovily právem, že není dán právní důvod, o němž opřely žalobkyně nároky žalobou uplatňované.

Čís. 8903.

Pojišťovací smlouva.

Jako majetkové vztahy přicházejí při zájmu na pojištění v úvahu vztahy, sloužící k úkoji majetkových potřeb (k získání, držení, správě a zabezpečení majetku), nikoliv výhradně vlastnictví. Při pojištění hotovosti proti vloupání záleží zájem poplatníkův v tom, by zůstal v držbě uložené hotovosti.

Pojistil-li poštovní proti vloupání hotovost v úřední pokladně, jde ohledně erárních peněz o pojištění věcné, nikoli o pojištění zodpovědnostní.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1929, Rv II 340/28.)

Poštovní Vilém D. pojistil u žalované pojišťovny věci, nalézající se v poštovním úřadě a náležející vlastnický Vilému D-ovi nebo poštovní

správě, proti škodám způsobeným krádeží nebo pokusem krádeže, která byla spáchána vloupáním atd. Poštovní úřad byl v noci na 30. listopad 1926 vyloupen a při tom bylo odcizeno z erární pokladny na hotovosti 30.808 Kč. Poštovník D. oznámil škodu způsobenou poštovní správě ihned žalované a tato hlášenou škodu potvrdila. D. žádal na žalované náhradu 15.000 Kč za vyloupené hotové peníze, byl jí však zamítnut. Vilém D. postoupil své nároky z pojišťovací smlouvy proti žalované eráru, jenž zažaloval pojišťovnu o zaplacení 15.000 Kč obmezených na 14.170 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Jak ze vzájemného doznání stran jest patrno a jak pojistkou ze dne 23. února 1923, čís. 23140 první soud má za prokázáno, pojistila žalovaná Vilému D-ovi, poštmistru v K. v pojistce naznačené věci »vlastnictví téhož a poštovní správy« na 17.000 Kč proti škodám způsobeným krádeží nebo vloupáním a pod. na základě předloženého návrhu ze dne 20. února 1923 podle znění pojistky a pojišťovacích podmínek v ní uvedených. Na druhé straně pojistky jest uvedeno, že jsou pojištěny 1. obchodní a kancelářské zařízení a potřeby v ceně 1000 Kč, kteréžto věci jsou výslovně označeny jako »vlastní majetek«; dále 2. hotové peníze v železné uzamčené pokladně 15.000 Kč, 3. hotové peníze pod pevným uzamčením (dosové zámky) 200 Kč, 4. poštovní známky a jiné ceniny 800 Kč. U věci ad 2.—4. není řečeno, komu patří. Podle toho, co bylo uvedeno, že totiž jsou pojištěny D-ovi vlastnictví jeho a poštovní správy, jakož i z povahy věci jest míti za to, že věci ad 2.—4. uvedené jsou vlastnictvím poštovní správy. Není tedy pochyby, že touto pojistkou byly pojištěny také věci jinému patřící, věci jsoucí ve vlastnictví poštovního eráru. Zapovězená taková smlouva není, neboť čl. 5. všeob. poj. podmínek praví, že jen, když není nic jiného ujednáno, zahrnuje v sobě pojištění jen věci, které náležejí pojistníkovi. V tomto případě však bylo ujednáno něco jiného, totiž že věci jsoucí ve vlastnictví poštovní správy mají býti pojištěny. Žalovaná přijala návrh pojišťovací smlouvy, vždyť pojistku samu stylisovali její úředníci a tím uznala výslovně možnost pojištění věcí poštovní správy. Není pravda, že šlo o pojištění odpovědnostní, neboť svědek D. výslovně potvrdil, že při uzavírání pojistky nebylo ani zmínky o tom, že se pojištění vztahuje na jeho povinné ručení, nýbrž bylo mezi stranami ujednáno jen pojištění škody, která by povstala krádeží erárních peněz. V tom právě spočívá vadnost výkladů odvolatelky, že vychází z mylného stanoviska, že pojištění zahrnuje v sobě vůbec jen věci, které náležejí pojistníkovi, ač z pojistky samé jest jí dobře známo, že v tomto případě pojištění zahrnuje v sobě také věci poštovní správy, dále že míní, že předmětem pojištění byla jen škoda vzniklá pojistníkovi, nikoli však třetí osobě. Tím dochází odvolatelka k nesprávnému závěru, že jen tenkrát by byla povinna k výplatě pojištěného peníze, kdyby poštovník D. byl povinen nahraditi žalobci ukradené peníze. Toho však mohla by se žalovaná dovolati jen, kdyby pojištění bylo jako takové míněno, to jest kdyby strany byly zamýšlely tak zvané odpovědnostní pojištění. Z toho, že nejde o případ pojištění odpovědnostního, poněvadž o něm při uzavření pojišťovací smlouvy nebylo vůbec ani zmínky, jest souditi,

že šlo v tomto případě o obyčejné pojištění a že touto smlouvou nebyly pojištěny jen věci D-ovy, nýbrž, a to hlavně, věci poštovní správy. Poštovní D. zajisté byl znalý svých předpisů, podle nichž při patřičném uzavření peněz a cenin neručí státu za škodu způsobenou vykradením nebo vyloupáním. A přece pojistil peníze i ceniny poštovní správy až do výše 16.000 Kč. Nechť jest předmětem pojištění zájem pojistný pojistníka, to však nevylučuje, že by neměl poštovní D. jako dobrý úředník zájem na tom, by erár nepřišel krádeží ke škodě. To právě jest v tomto případě docela zřetelně viděti, že poštovní D-ovi nešlo jen o pojištění jeho nábytku v ceně 1000 Kč, nýbrž hlavně o pojištění cenin poštovní správy v ceně 16.000 Kč, ačkoliv nešlo o odpovědnostní pojištění. Pojistníku záleželo v tomto případě na tom, by poštovní správa neutrpěla škodu, kdyby snad byly ukradeny její peníze a ceniny nalézající se v jeho kanceláři. Nešlo tu o pojištění na cizí účet. D. uzavřel pojištění na svůj vlastní účet, neboť šlo o jeho vlastní pojistný zájem. An takto jednal jako dobrý úředník, není příčiny mu nevěřiti, uvádí-li k vysvětlení jako pohnutku svého jednání výnos poštovního ředitelství, kterým takové pojištění poštovním se doporučovalo. Žalovaná nemůže vyvozovati procesní výhody pro sebe z toho, že poštovní platil pojistné premie ze svého a že pak dodatečně podle znění dotyčného výnosu mu byly peníze uhrazeny z úředního paušálu. Není třeba zvláštního důkazu o tom, že poštovní D. měl zájem na tom, by poštovní správa neutrpěla škody v případě krádeže nebo vloupání; stačí úplně v tom směru zjištění tohoto stavu věci pojistkou. Poněvadž pojištění nebylo uzavřeno za zvláštních podmínek, jest za to míti, že správným jest názor prvního soudu, že při takovém pojištění není třeba, by škoda nastala toliko ve jmění pojistníkově, nýbrž stačí zjištění, že škoda škodnou událostí objektivně nastala. Pojistníkův zájem směřoval při uzavření pojištění k tomu, by pojištěním byla odvrácena škoda od poštovní správy. Samo sebou se rozumí, že v případě škodné události byl by poštovní D. povinen nahraditi poštovní správě z odškodného obdržného od pojišťovny tolik, kolik na náhradu škody poštovní správy by mu bylo vyplaceno. Proto nelze se tomu diviti, že této své povinnosti učinil D. zadost tím, že poštovní správě postoupil svůj nárok proti žalované pojišťovně. V tomto splnění povinnosti negotiorum gestora (§ 1037 obč. zák.) neprávem spatřuje žalovaná darování. Není tu darování, neboť tímto postupem nezmenšila se majetková práva poštovní D-a, jenž při postupu neměl úmysl darovací, neboť to, co v případě škodné události měl dostati od žalované, měl dostati nikoliv pro sebe, nýbrž pro poštovní správu. Není tudíž tento postup neplatným pro nedostávající se formu notářského spisu. Tohoto postupu bylo třeba, měli-li žalobce míti právo nárok na náhradu škody vymáhati sám přímo na žalované.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud nechybil, když, maje pojišťovací smlouvu vyložiti, neulpěl podle § 914 obč. zák. na slovném znění výrazu, nýbrž vyšetřil

úmysl stran a rozuměl smlouvě tak, jak to žádá obvyčej poctivého obchodu. V první řadě je závažné, že pojistka rozlišuje u pojištěných předmětů, připojujíc k bodu 1. obchodní a kancelářské zařízení a potřeby dodatek »vlastní majetek«, kteréhož dodatku není při bodu 2, 3 a 4, kde se prostě uvádí: »Hotové peníze v železné uzamčené pokladně — v poštovním úřadě — 15.000 Kč: pojistný obnos«. Právem tedy usoudil odvolací soud, že nebyly pojištěny jenom D-ovy peníze, nýbrž že byla pojištěna veškerá hotovost uložená v řečené pokladně. Pokud se dovolatelka snaží dovoditi, že nebylo úmyslem stran uzavřítí věcné pojištění proti krádeži a vloupání, nýbrž jen pojištění ručení poštmistra D-a, rozchází se se zjištěním odvolacího soudu a její předpoklad odporuje doslovu pojistky, jenž jasně ukazuje, že bylo úmyslem stran uzavřítí pojištění věcné proti krádeži a vloupání. Nelze po této stránce nepřisvědčiti žalobci, že rozdíl mezi věcným pojištěním, při kterém musí pojišťovna ručiti za každé oloupení poštovního úřadu, a mezi pojištěním ručebním, při němž se ručební povinnost pojišťovny obmezuje na případy, kde lze poštmistra za oloupení činiti zodpovědným, je tak pronikavý, že by pro poštmistra ručební pojištění vzhledem k sazbě a k výši smluvených premií nemělo významu. Kdyby mělo jíti jen o ručební pojištění, musilo by to jasně býti vyjádřeno v pojistce, což se nestalo. Neopak podle doslovu pojistky jde o věcné pojištění. Jinaký výklad přičil by se zásadě poctivosti a důvěry. Žalobce sice mluví v dovolací odpovědi o tom, že pojištěny byly věci poštovní správy, ale tomuto jeho názoru nesvědčí doslov pojistky, nýbrž správným jest, že pojištěna byla hotovost v železné uzamčené pokladně čís. 4 v poštovním úřadě, bez zřetele k tomu, kdo je jejím vlastníkem. Pokud je toto žalobcovo tvrzení právním názorem i odvolacího soudu, nemůže dovolacím soudem býti sdíleno. Dovolatelce nelze přisvědčiti ani potud, pokud se snaží dovoditi, že její pojistník neměl ohledně hotovosti v pokladně sice uložené, ale, jak bylo zjištěno, jemu nepatřící, pojistného zájmu. Dovolatelka tvrdí, že D. neutrpěl žádnou škodu, že k náhradě škody vzešlé na erárních penězích poštovní správě nebyl povinným, že k této náhradě nebyl přidržen a že také škodu nenahradil. Dovolatelka mluví o zájmu na pojištění a o tom, že jest skutkovým vztahem majetkovým, považuje za takový vztah majetkový výhradně jen vlastnictví. Výklad tento je příliš úzký. Jako majetkové vztahy přicházejí při zájmu na pojištění v úvahu zájmy, které slouží k úkoji majetkových potřeb, k získání, držení, správě a zabezpečení majetku. Odvolací soud vyložil správně, v čem spočívá zájem pojistníkův na pojištění, zájem na tom, aby zůstal v držbě hotovosti uložené v železné uzamčené pokladně v poštovním úřadě. Tvrdí-li dovolatelka, že pojistník D. neutrpěl vůbec škodu, jest jí odpověděti, že utrpěl škodu právě pojištěním krytou, poněvadž mu vloupáním odňata byla držba hotovosti, v pokladně uložené. Nelze tedy mluvit o nedostatku zájmu na pojištění, neboť pojistník má skutečně majetkově hodnotný zájem na tom, by mu držba uloupené hotovosti byla vrácena, a poněvadž se tak nestalo, by pojištěná škoda mu byla nahrazena. Na tomto stavu nemění nic okolnost, že pojistník platil sice prémii ze svého, ale že mu pak dodatečně byly uhrazeny z úředního paušálu, neboť to je jeho osobní věcí, smluvního poměru sporného se

nedotýkající. Poněvadž podle toho, co řečeno, jest žalobní nárok nárokem pojistníkovým, mohl se státi předmětem postupu, a když se, jak bylo zjištěno, postup ten uskutečnil, nemůže dovolatelka bráti v odpor řešení otázky legitimace, jež nižšími soudy rovněž byla správně posouzena.

Čís. 8904.

Prohlášení žalovaného manžela, že se připojuje k žalobě o rozvod manželství, že však žádá, by byl rozvod vysloven z viny žalujícího manžela, jest dostatečným zákonným podkladem pro soudní výrok o tom, že se manželství rozvádí a z čí viny, třebaže žaloba byla shledána bezdůvodnou.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1929, Rv II 708/28.)

Žalobkyně navrhla v žalobě rozvod manželství od stolu a lože z viny žalovaného manžela. Žalovaný navrhl rozvod z viny žalobkyně. Procesní soud první stolice prohlásil manželství stran rozvedeným z viny žalující manželky. Odvolací soud k odvolání žalobkyně napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolání vytýká, že první stolice vyslovila rozvod z viny žalobkyně, ač žaloba není opodstatněna, žalovaný žalobu nepodal, a proto prý výrok první stolice mohl zníti jen na zamítnutí žaloby. Odvolání však přehlíží, že řízení ve věcech manželských jest upraveno zvláštními předpisy a že ustanovení civilního soudního řádu přicházejí tu k platnosti jen v případech, o nichž ony předpisy nemají ustanovení. Podle těchto předpisů jest s pouhou žádostí o rozvod naložiti jako se žalobou (§ 2 nař. min. sprav. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák.). Žalovaný žádal o rozvod z viny žalobkyně, právem tedy bylo podle toho postupováno a nevádí, že žalovaný nepodal žalobu, že taková žaloba nebyla žalobkyni doručena a že nebyl o ní konán první rok. První rok byl ostatně konán na žalobu žalující strany a nebylo tudíž příčiny, by se ještě opakoval. Z uvedených důvodů nelze mluvit ani o porušení ustanovení § 405 c. ř. s. K výroku o vině žalující strany musilo dojít už z důvodu § 12 dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s. a § 6 nař. min. sprav. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání uplatňující dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci odvolacím soudem není opodstatněno. Dovolací soud sdílí názor odvolacího soudu, že výrok procesního soudu, že se manželství stran rozvádí z viny žalobkyně, má dostatečný zákonný podklad v prohlášení žalovaného za sporu při ústním jednání z 19. března 1928, že se připojuje k žalobě o rozvod manželství, že však žádá, by rozvod byl vysloven z viny žalobkyně. Výstižné a správné důvody napadeného rozsudku nebyly vyvráceny dovolacím spisem.